BẢO VỆ NHÓM YẾU THẾ TRONG PHÁP LUẬT VIỆT NAM THỜI NGUYỄN VÀ NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM

TRẦN HỒNG NHUNG *
NGUYỄN THỊ THỦY **

Tóm tắt: *Pháp luật Việt Nam thời Nguyễn (1802 - 1884) đã dành sự quan tâm nhất định đến những đối tượng được coi là yếu thế trong xã hội như phụ nữ, người già, trẻ em, người tàn tật, người dân tộc thiểu số, tù nhân, nô tì, những người có hoàn cảnh khó khăn, không nơi nương tựa. Không chỉ ghi nhận những quyền lợi nhất định và dành những ưu đãi về vật chất và tinh thần cho nhóm người yếu thế, Nhà nước thời Nguyễn còn thực hiện các biện pháp để đảm bảo quyền được thực thi trên thực tế. Bài viết nghiên cứu về những quy định và biện pháp bảo vệ quyền của nhóm yếu thế ở Việt Nam thời Nguyễn nhằm chỉ ra một số giá trị đương đại, những bài học kinh nghiệm để xây dựng và hoàn thiện hơn pháp luật về bảo vệ nhóm yếu thế cũng như tăng cường hiệu quả của công tác tuyên truyền, phổ biến, thực hiện pháp luật nhằm bảo vệ quyền con người trong bối cảnh xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam hiện nay.*

Từ khoá: Bảo vệ quyền; nhóm yếu thế; thời Nguyễn

Nhận bài: 12/7/2022 Hoàn thành biên tập: 30/7/2023 Duyệt đăng: 30/7/2023

PROTECTING VULNERABLE GROUPS IN THE NGUYEN PERIOD AND LESSONS LEARNED

Abstract: *Vietnamese law in the Nguyen period paid certain attention to those considered vulnerable in society, such as women, the elderly, children, disabled people, ethnic minorities, prisoners, slaves, and people in difficult circumstances and homelessness. Not only did the Nguyen state recognize certain rights and grant material and spiritual advantages to vulnerable groups, but it also took measures to ensure that those rights were exercised in practise. The article researches regulations and measures to protect the rights of vulnerable groups in Vietnam during the Nguyen period with the aim of pointing out some contemporary values, lessons for the purpose of establishing and improving the law on protecting vulnerable groups, as well as improving propaganda work, disseminating and implementing laws to protect human rights in the context of building a socialist rule of law state in Vietnam today.*

Keywords: Protection of rights; vulnerable groups; Nguyen period

Received: July 12th, 2022; Editing completed: July 30th, 2023; Accepted for publication: July 30th, 2023

Nhóm yếu thế ở Việt Nam thời phong kiến nói chung và thời Nguyễn nói riêng là những nhóm người có địa vị thấp, không có nhiều quyền lợi, ít có tiếng nói trong gia đình và xã hội. Họ phải phụ thuộc vào các nhóm đối tượng khác, các quyền cơ bản luôn bị đe dọa, trong đó bao gồm các quyền về bình đẳng, được chăm sóc sức khỏe, quyền về tài sản, quyền được được bảo vệ và quyền tự quyết. Nghiên cứu các quy

*** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội**
E-mail: tranhongnhung@hlu.edu.vn
**** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội**
E-mail: nguyenthithuy@hlu.edu.vn